

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **P. T.M.**, zastoupená JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 12. 2003, č. j. 10 Az 114/2003 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů v řízení o kasační stížnosti **nepřiznává** .

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného Ministerstva vnitra ze dne 17. 9. 2003, č. j. U-1038/VL-11-ZA-03-2000 nebyl žalobkyni udělen azyl v České republice z důvodů nesplnění podmínek uvedených v ustanoveních § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a bylo rozhodnuto podle § 28 zákona o azylu, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně dne 6. 10. 2003 žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, která byla rozsudkem shora uvedeným jako nedůvodná zamítnuta.

V kasační stížnosti žalobkyně – stěžovatelka - uvádí, že ji podává z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.). Stěžovatelka namítá, že postupem soudu, který nepřeložil rozsudek v právní věci stěžovatelky do jejího mateřského jazyka – t. j. do vietnamštiny, došlo k porušení ust. § 36 odst.1 s. ř. s., dle kterého mají účastníci řízení rovné postavení, tak i k porušení čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, upravujícího právo na tlumočníka.

Vzhledem k uvedenému proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení.

Součástí podané kasační stížnosti je i návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu ust. § 107 s. ř. s.

Žalovaný sdělil, že k podané kasační stížnosti nebude podávat své vyjádření a plně odkázal správní spis.

Nejvyšší správní soud posoudil v prvé řadě nezbytnost vydání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. a dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti věcně rozhodováno bez prodlení po jejím předložení Nejvyššímu správnímu soudu a po nezbytném poučení účastníků řízení, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích v mezích uplatněného důvodu dle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. mají účastníci v řízení rovné postavení. Soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu.

Podle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „o. s. ř.“), který se použije pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ve smyslu § 64 s. ř. s., mají účastníci v občanském soudním řízení rovné postavení, což zahrnuje mj. i jejich právo jednat před soudem ve své mateřštině, přičemž soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočníka účastníku, s nímž se nelze dorozumět jinak než znakovou řečí.

Poučení o procesních právech (§ 36 odst. 1 s. ř. s.) je soud povinen poskytnout účastníku v takové době, kdy je toho podle stavu řízení pro něj zapotřebí. O právu jednat ve své mateřštině (§ 18 odst. 1, věta druhá, o. s. ř.) proto soud poučí účastníka tehdy, jestliže v průběhu řízení zjistí, že tento neovládá jazyk, kterým se jednání vede.

Ustanovení tlumočníka není automatickým úkonem soudu v řízení, jehož účastníkem je cizinec. Smyslem tohoto institutu je zajistit cizinci zcela či dostatečně neznalému českého jazyka srovnatelnou kvalitu komunikace se soudem, jakou by se vyznačovala komunikace soudu s osobami, které tento jazyk ovládají. Soud ustanoví tlumočníka účastníku pouze v těch případech, kdy by účastník řízení pro jazykovou bariéru nemohl účinně obhajovat svá práva v řízení před soudem, přičemž potřeba tlumočníka musí být zcela zjevná a musí z řízení vyplynout sama, tedy bez toho, aby soud aktivně zjišťoval, zda jsou naplněny podmínky stanovené v § 18 odst. 2 o. s. ř. V daném případě nebyl naplněn požadavek § 18 odst. 2 o. s. ř., neboť potřeba tlumočníka v řízení nevyšla najevo, a to s ohledem na obsah spisu, z něhož je zřejmé, že znalost češtiny je u stěžovatelky na takové výši, která ji umožňuje porozumět textu sepsanému v češtině. Z obsahu spisu není patrno, že by stěžovatelka český jazyk neovládala. Sama podání v češtině sepisovala a dokázala zareagovat adekvátním procesním úkonem k ochraně svých práv, a to včetně podaní kasační stížnosti. V českém jazyce sepsala jednak žalobu ke krajskému soudu, ve které mimo jiné vyjádřila souhlas s tím, aby soud o věci rozhodl bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s., tak i podanou kasační stížnost. Rovněž plná moc, udělená stěžovatelkou k jejímu zastupování v řízení o kasační stížnosti, byla sepsána v jazyce českém.

Stěžovatelka opírá výše uvedenou kasační námitku o čl. 37 Listiny základních práv a svobod. Ze zákonné dikce článku 37 Listiny, upravujícího právo toho, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, je patrné, že toto právo nemůže být prosazeno pouhou nečinností stěžovatelky, ale naopak uskutečnění tohoto práva je podmíněno jejím výslovným projevem vůle. V projednávaném případě však stěžovatelka nenaplnila požadavek na ustanovení tlumočníka podle čl. 37 odst. 4 Listiny, neboť neprohlásila, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že z žádného právního předpisu nelze dovozovat povinnost soudu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí do jiného jazyka, než v jakém byl vyhotoven. Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce, jakožto projev svrchovanosti českých státních orgánů nad územím České republiky, je zněním autentickým a pro všechny dotčené subjekty závazným. Shora citované ustanovení občanského soudního řádu, stejně jako závazky plynoucí z Listiny základních práv a svobod či mezinárodních smluv, směřují především k situaci, kdy je nařízeno ústní jednání (viz pravidelně se opakující slovní spojení „jednat před soudem“), a účastník, neznalý jednacího jazyka, by tak nemohl bezprostředně reagovat na průběh jednání, nemohl by odpovídat na jemu kladené otázky ze strany soudu apod.

Nejvyšší správní soud neshledal na základě výše uvedeného stížnostní námitku stěžovatelky opodstatněnou, neboť dospěl k závěru, že stěžovatelčina procesní práva v daném řízení nedoznala žádné újmy. Krajský soud nepochybil, pokud napadený rozsudek vyhotovil a zaslal stěžovatelce pouze v českém jazyce, tedy soudní řízení nebylo postiženou vadou, kterou má na mysli ust. § 103 odst.1 písm. d) s.ř.s. a která by mohla mít vliv na zákonnost předmětného rozhodnutí.

Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst.1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. 7. 2004

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu